

UTM

Ziua Internațională a Studenților din 17 noiembrie 2007 a adus o mare bucurie socială pentru studențimea de la

a inaugurat

UTM, de la alte universități, pentru tineretul din toată republica

– la Universitatea Tehnică din Moldova a fost inaugurat **Complexul Sportiv al Tineretului**. Construcția acestui complex, amplasat pe o suprafață de 8 hectare în ecologicul silvo-parc din campusul UTM „Râșcani” și constituit din două terenuri de fotbal (unul cu iarbă naturală și altul cu iarbă artificială), piste de alergări, sectoare pentru sărituri și aruncări, terenuri de tenis, un bloc pentru sportivi și antrenori etc., a durat pe parcursul a 8 ani. Lucrările se estimează la cca 8 mil. de lei.

Această impunătoare construcție constituie opera muncii însuflite a miilor de studenți, profesori, ingineri, constructori, dar și a rectoratului UTM.

Importanța socială a inaugurării complexului de către Președintele RM **Vladimir Voronin** a fost marcată și de prezența ministrului educației și tineretului **Victor Țvircun**, consilierului Președintelui RM pentru cultură, învățământ și știință **Viorelia Moldovan-Bătrânc**, secretarului general al Federației de fotbal din Moldova **Nicolae Cibotari**, directorului general al Agenției Sportului din RM **Andrei Cimili**, antrenorului emerit al RM **Eugen Cucer**, rectorilor universităților din republică, numeroșilor veterani ai sportului și reprezentanții presei.

În discursul rostit în cadrul festivității de inaugurare a Complexului Președintele RM **Vladimir Voronin** și-a exprimat convingerea că noul obiectiv, care vine să consolideze baza tehnico-materială a UTM, va contribui la o mai bună pregătire fizică a studenților și la dezvoltarea

tradițiilor sportive bogate ale Universității Tehnice. Crearea și îmbunătățirea condițiilor necesare pentru dezvoltarea multilaterală a tinerilor constituie unul din obiectivele politicii promovate de autorități în vederea atingerii standarde-

Complexul Sportiv

lor europene ale calității vieții. Vladimir Voronin a îndemnat rectorii instituțiilor de învățământ superior din republică să urmeze exemplul Universității Tehnice din Moldova.

În cuvântul inaugural rectorul **Ion Bostan** a exprimat mulțumiri conducerii de vârf a RM pentru susținerea plină la edificarea acestui complex, tuturor celor care au contribuit cu sponsorizări estimate la 2,4 mil. de lei, în special Federației de Fotbal a Moldovei, dar și studenților de la cele 10 facultăți ale UTM, care au contribuit la efectuarea lucrărilor de terasament, construcție, proiectare, edificare a infrastructurii ingineresti. Un exemplu elocvent este cel al studenților FIMCM, care în cadrul lucrărilor practice la disciplina „Sudura metalelor” au confecționat și sudat peste 2 km de gard metalic, prin aceasta universitatea reușind să economisească peste 1 mil. de lei.

Actualmente la UTM activează cu suc-

17 noiembrie – Ziua internațională a studenților

Dragi studenți! Vă felicităm cordial cu ocazia acestei romantice sărbători, dorindu-vă ca perioada de neuitat a studenției să vă conducă neabătut spre scopul dorit: afirmarea în profesie. Cu acest prilej găsim de cuviință a vă îndemna să urmați exemplul grăitor al unui mare înaintaș al nostru, inginer și el, dar și artist, arhitect, geometru, filozof și moralist – Constantin Brâncuși (1876-1957), care a scris despre perioada studiilor sale: „Am fost și eu trimis de mic copil la pricopseală, prin lume. Nu mi-am pierdut legătura și nici nu mi-am scos rădăcinile pentru a umbla ca un năuc, pe tot globul. A profitat, pe urmă, și Arta mea; și m-am salvat ca OM...”. El a creat lucrări nemuritoare: „Coloana Infinitului”, „Masa Tăcerii” și „Poarta Sărutului”, dar a găsit necesar să zică doar atât: „Am făcut și eu pași pe nisipul eternității...”.

ces echipa de fotbal „Politehnica”, care face parte din Liga Națională, 2 echipe de fotbal pentru juniori, selecționate de fete, 10 echipe ale facultăților și 9 – ale căminelor. Un titlu de mândrie pentru UTM îl constituie și cele 18 probe sportive promovate în rândurile studenților, precum și echipa de handbal „Olimpus-UTM”, echipele de baschet-fete – campioane ale RM (2006, 2007), echipele de volei și badminton. În secțiile sportive

ale UTM au crescut 41 de maeștri și candidați în maeștri în sport, între care **Petru Ianulov** – multiplu campion al RM, participant la campionatele europene la lupte libere, **labangi Iurie** – maestru în sport, campion al RM la înot, **Nacu Octavian** – medaliat la campionatul mondial sambo (octombrie 2007), **Ion Vizitiu** – taekwondo, și **Ion Catarciuc** – pistol, ultimii doi fiind participanți la Olimpiada Mondială, Bangkok (august 2007). Zilele acestea

selecționata RM de rugby, constituită în proporție de 80 la sută din discipoli ai UTM, se află în turneu în Olanda, învingând echipa acestei țări, și faptul că ea deține topul 27 în lume și 11 – la nivel european vorbește despre calitatea sportivă înaltă a lor.

Sportul este un mesager important al unei țări în lume. Deci realizările sportive ale studenților UTM au condus inevitabil la necesitatea construcției acestui Complex Sportiv al Tineretului. Odată cu inaugurarea complexului activitățile sportive din cadrul UTM se vor intensifica, la competiții vor fi invitați elevi din școli și

al Tineretului

licee, fapt care va stabili o punte de legătură între generațiile de elevi, actualii și viitorii studenți ai UTM. Complexul va atrage și competiții de rang internațional, sporind astfel imaginea sportivă a UTM și a RM în ansamblu.

Asemenea obiective de perspectivă lungă și de o importanță social-didactică incontestabilă, cum este Complexul Sportiv al Tineretului inaugurat la UTM, dăinuiesc peste ani, păstrând amprenta timpului în care au fost edificate și numele celor care le-au plăsmuit...

La Consiliul de Administrație

Masteratul: forjărie de cadre profesionale, rezervă științifică pentru doctorat

Consiliul de Administrație al UTM, în ședința sa din 15 octombrie a.c., a reluat în discuție subiectul studiilor, de astă dată accentul fiind pus pe studiile postuniversitare – Masteratul. Au fost examinate rezultatele absolvirii și ale noii admiteri la cursurile de masterat în anul universitar 2006-2007, un amplu raport la temă fiind prezentat de către dl **Valentin Amariei**, prorector pentru formare continuă și relații internaționale al UTM.

Problema abordată este de însemnătate majoră. Pe de o parte, scopul final al acestui nivel superior al studiilor postuniversitare are o nuanță pur practică, masteratul constituind o importantă forjărie de cadre, aici plămădindu-se viitorii profesori ai Universității Tehnice.

Pe de altă parte, masteratul reprezintă

prima treaptă a studiilor postuniversitare, rolul lui fiind la fel de important în avansarea tinerilor în domeniul științific de cercetare.

Privit raportorului, rezultatele înregistrate la capitolul respectiv sunt următoarele: din cele 221 de persoane admise la masterat în a.u. 2006-2007 au absolvit 179, altele 9 urmând să-și susțină tezele în decembrie, acest fapt reieșind din specificul specialităților alese, iar altele 16 – au îndeplinit planul de studii, dar nu au reușit să-și susțină tezele de magistr. Totodată, 33 de persoane (15 la sută din numărul total al contingentului înmatriculat) au fost exmatriculate, acest fapt vorbind deja despre cerințele destul de înalte față de viitorii deținători ai diplomelor de magistr.

Cei mai mulți absolvenți ai promoției

de masterat 2006-2007 sunt de la cea mai tânără facultate a UTM – de Inginerie Economică și Business – 26 de persoane.

Absolvenții masteratului au avut un frumos exemplu de creștere și formare științifică, structura echipei conducătorilor tezelor de masterat constituindu-se din 3 academicieni ai AȘM, 10 doctori habilitați, profesori universitari, 55 de conferențieri, doctori, 10 lectori superiori.

În ceea ce privește tematica tezelor de magistr, acestea au fost elaborate de catedrele respective și aprobate prin hotărârea Senatului UTM din 27 februarie 2007. În opinia raportorului, procedura de examinare și aprobare a tezelor de masterat prin Senat evidențiază în ochii masteranzilor valoarea efortului lor de cercetare, îi concentrează plenar asupra acestei munci,

contribuind astfel la organizarea și chiar disciplina lor.

Merită a fi notată cu plus și actualitatea aspectelor reflectate în tezele de magistr: elaborarea și implementarea noilor tehnologii informaționale, securitatea și calitatea produselor alimentare, managementul calității, abordarea problemelor de raționalizare a consumului de resurse umane, materiale și financiare, auditul energetic al clădirilor etc.

Prorectorul **Valentin Amariei** a chemat catedrele să selecteze mai îndrăzneț viitoare cadre profesionale din rândul masteranzilor, căci, potrivit estimărilor, deocamdată doar 50 la sută din masteranzii UTM sunt angajați la catedrele de profil ale universității.

Formarea la distanță și noile tehnologii informatizate de comunicare

În ședința din 5 noiembrie a.c. Consiliul de Administrație a audiat un raport privind sarcinile actuale în domeniul studiilor cu frecvență redusă și la distanță, prezentat de către dl **Nicolae Luca**, șef-adjunct al Departamentului Management al Calității. La capitolul dat calitatea studiilor lasă de dorit – nivelul reușitei la secția cu frecvență redusă fiind de cca 30 la sută.

Raportorul a subliniat necesitatea atragerii mai îndrăznețe a calculatorului și internetului ca mijloace didactice în or-

ganizarea studiilor la distanță, precum și a implementării în continuare a Noilor Tehnologii Informatizate de Comunicare (NTIC). Implementarea acestor tehnologii a demarat odată cu apariția primelor calculatoare la UTM: unii profesori au pregătit materiale pentru elaborarea manualelor, alții – suportul didactic în formă electronică pentru prelegeri sau – prezentări pentru seminare, conferințe.

În continuare, NTIC au menirea de a descoperi noi forme și modalități de instruire la distanță:

- elaborarea și promovarea de noi suporturi pedagogice, care susțin sau sunt livrate prin intermediul calculatorului;
- formarea unei noi culturi pedagogice, de susținere și consiliere a studenților care se formează în rețelele on-line/la distanță;

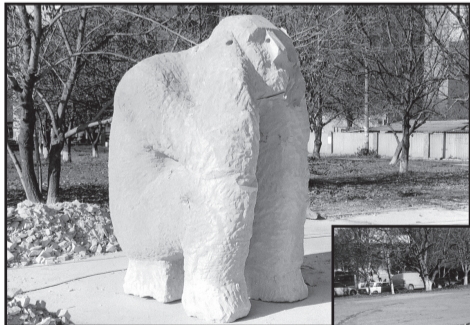
- facilitarea procesului de instruire prin e-mail, chat, video-conferințe prin intermediul calculatorului și Word-Wide Web.

În context, dl Nicolae Luca a informat asistența că pe 19-23 noiembrie a.c. la UTM se va desfășura un seminar în domeniul NTIC la nivel de universitate, după care, pe parcursul a 2-3 luni seminare similare vor urma la toate facultățile.

Un muzeu al tehnicii, în aer liber

Timp de o lună, 8 sculptori din RM și Germania vor realiza 11 obiecte din piatră de Cosăuți pentru parcul dendrologic al Universității Tehnice din Moldova. Acțiunea are loc în cadrul unui simpozion de sculptură organizat de UTM și Uniunea Artiștilor Plastici din RM. Un astfel de simpozion se desfășoară pentru prima dată la noi în țară.

Deschiderea taberei de sculptură a avut loc la 30 octombrie. Cu acest prilej, rectorul UTM, **Ion Bostan**, a menționat că operele de artă, sculpturile ce vor fi realizate aici vor reprezenta domeniile de activitate și de pregătire profesională

ale UTM și, în general, „simbolurile gândirii creative a societății umane de la începuturi și până în prezent”. Parcul dendrologic al UTM a fost creat cu concursul studenților acestei instituții și se întinde pe o suprafață de 2 hectare. „Ideea creării acestuia s-a născut din dorința realizării unui muzeu al tehnicii în aer liber”, spune rectorul.

În centrul parcului va fi creată așa-numita „Galerie a Gânditorului”. Aceasta va include un ansamblu de piese ce vor simboliza primele invenții ale omului primitiv – aprinderea focului prin scânteie și dobândirea existenței cu băta, gânditorul de la Hamangia, devenit simbolul tuturor conferințelor inginerești și

simpoziunilor internaționale de profil, sculptura ce-l va reprezenta pe titanul Epocii Renașterii Leonardo da Vinci, considerat unul dintre marii gânditori ai tuturor timpurilor și altele.

În total, în parcul dendrologic vor fi instalate 25-30 de piese de artă – simboluri ale tehnicii mondiale. De fapt, în prezent două dintre acestea sunt instalate deja. Este vorba despre primul tractor apărut pe meleagurile noastre, „Universal-2” prin anii '50 și primul tractor moldovenesc lansat la 16 octombrie 1964, acesta fiind găsit și restaurat de către studenții UTM. În cadrul actualei tabere de sculptură, cei 8 sculptori, printre care **Ion Zderciuc, Tudor Cataraga, Mihai Damian, Grigore Sultan, Paraschiva Popa-Donoi, Ștefan Rusu, Valentin Vărtosu și Iurie Platon**, lucrând la operele lor, vor oferi în acest fel lecții de master-clas pentru studenții anului întâi ai UTM, specialitatea sculptură. Cei 25 de studenți zi de zi se vor afla pe acest platou și vor învăța tehnicile sculpturii.

Implicarea directă a studenților în astfel de activități este una din prevederile Procesului Bologna. Anume el prevede participarea studenților în majoritatea activităților universitare, iar încadrarea studenților de la specialitatea sculptură în cadrul acestei tabere presupune realizarea acestui obiectiv. De asemenea, însăși crearea taberei este o dimensiune care ar coincide cu cercetarea științifică – un alt obiectiv ce trebuie dezvoltat de universități.

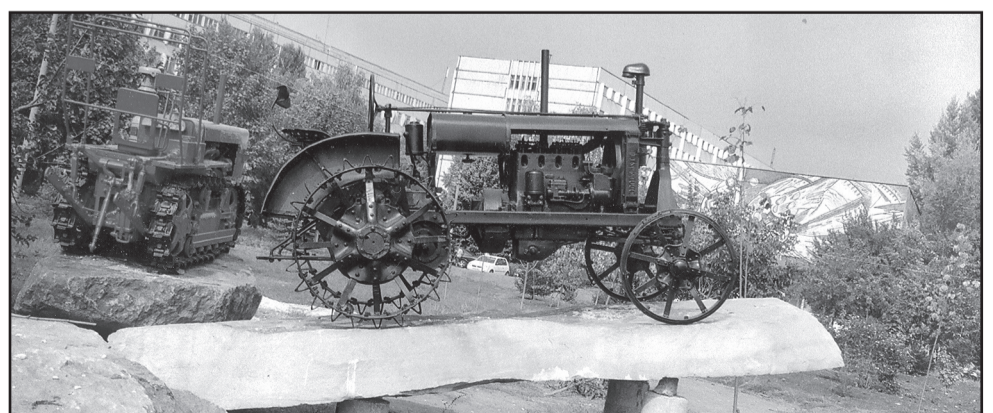
Valoarea acestui proiect este imensă, doar materia primă a costat peste 50 de mii de lei, iar pentru lucru sculptorii au acceptat o remunerare simbolică.

(„Moldova Suverană”, 1 noiembrie 2007)

Ideea fondării în campusul UTM din sectorul Râșcani al capitalei a unui parc dendrologic și totodată a unui muzeu în aer liber al tehnicii și tehnologiilor dezvoltate puțin câte puțin prinde contururi tot mai distincte. Au fost sădiți deja o parte din arbori, aleși cu ajutorul specialiștilor de la Grădina Botanică, AȘM. A fost montată deja și o mostră de teasc moldovenesc, sculptată în piatră.

Parcul dendro-tehnic al UTM prinde contururi tot mai distincte

În preajmă, pe postamente enorme din piatră au fost fixate două tractoare „istorice”: primul de marca „Universal”, care a lucrat pe meleagurile noastre prin anii '50 ai secolului trecut, iar al doilea e trac-

torul cu nr. 1, produs la Chișinău, la Uzina de tractoare (azi Asociația „Tracom”), prin anii '70 ai secolului trecut.

- Acum se lucrează la fundații, pentru instalarea unei turbine de vânt, care va produce electricitate pentru iluminarea parcului, ne informează dl **Rodion Ciupercă**, lector universitar la FIMCM, care

tocmai se afla la lucru împreună cu studenții grupelor „MUS-041”, „PACCM-041, 052, 051” de la aceeași facultate, condusă de dl **Alexei Toca**, decan, conf., dr.

CENIOP: UN SPRIJIN DE NĂDEJDE ÎN VIITOAREA PROFESIE

Fiecare dintre noi se pomeniște la un moment dat în fața întrebării: ce profesie să-mi aleg? În cazul în care ai bine definită opțiunea cu privire la viitoarea profesie, îți urmezi scopul, știind exact ce studii trebuie să urmezi, care ar fi durata lor și chiar care ar putea fi eventualul loc de muncă. Însă în cazul în care te afli la răspântii și nu știi pentru ce specialitate să optezi, pentru a evita o eventuală abandonare a studiilor pe parcurs, ai avea nevoie de ajutorul unui specialist. O soluție în acest scop ar fi, de exemplu, centrele universitare de informare și orientare profesională. Un asemenea Centru a fost inaugurat la UTM (blocul de studii nr. 6 din str. Studenților, 9/8).

Centrul de informare și orientare profesională (CenIOP) (director – dl **Sergiu Dântu**, conf. univ., dr.) are drept scop informarea elevilor și absolvenților de licee în vederea orientării lor profesionale, informarea/consultarea tinerilor în vederea posibilităților de încadrare în câmpul muncii. Studenții vor beneficia de susținere în constituirea traseelor educaționale corespunzătoare atât propriilor aspirații, cât și necesităților pieței forței de muncă din țară. În strânsă legătură cu întreprinderile, CenIOP va organiza și va coordona stagiile de practică ale studenților, în rezultatul cărora se vor analiza rezultatele formării profesionale inițiale, se vor menționa discrepanțele între competențele studenților stagiați și criteriile/cerințele de angajare. Altfel spus, CenIOP își propune elaborarea unei strategii de orientare în carieră.

La festivitatea de inaugurare a Centrului universitar de informare și orientare profesională la UTM, dl rector **Ion Bostan**, academician, a menționat că în cadrul acestui Centru vor fi depozitate bazele de date ale tuturor întreprinderilor industriale din RM, inclusiv caracteristica generală a acestora, informații cu privire la condițiile de angajare în câmpul muncii și locurile vacante la momentul dat, salariul și perspectivele oferite de funcțiile vacante respective. Grație susținerii partenerilor universitari din Franța și Grecia, precum și a partenerilor sociali din Republica Moldova, în cadrul CenIOP va deveni posibilă realizarea unui obiectiv de importanță majoră a Proce-

sului Bologna, la care Republica Moldova este parte, și anume mobilitatea studenților și a profesorilor atât în cadrul republicii, cât și peste hotarele ei.

– Domeniile principale de activitate ale acestui centru sunt orientarea viitorilor studenți, absolvenți ai liceelor, iar mai apoi a studenților pe parcursul întregii perioade de studii: orientarea profesională suplimentară, organizarea stagiilor și angajarea în câmpul muncii, a menționat **Valentin Amariei**, prorector UTM.

Totodată, crearea acestui centru la UTM va contribui la extinderea relațiilor de colaborare atât cu instituțiile de învățământ din republică și din străinătate, cât și cu an-

gajatorii și piața muncii. Astfel, CenIOP va pune începutul și va susține desfășurarea unui proces dinamic între mai mulți parteneri: societate, economie, industrie, universitate, cel mai important dintre ei fiind Omul: liceanul, studentul, specialistul. Fiecare dintre ei trebuie să-și găsească rostul și rolul său în viață, în societate.

La moment la Centrul de informare și orientare profesională al Universității Tehnice activează opt specialiști: profesori, un psiholog, studenți. Centrul dispune de calculatoare conectate la Internet și baze de date despre întreprinderile din țară. Accesul este gratuit.

Crearea Centrului de informare și orientare profesională a devenit posibilă grație susținerii acordate în cadrul unui proiect TEMPUS, cu participarea partenerilor universitari din Franța și Grecia. În total, pentru deschiderea CenIOP s-au cheltuit 400 mii de euro. Bani au fost oferiți de Uni-

CenIOP va avea o anexă la „Mesager Universitar”

În cadrul festivității de inaugurare a CenIOP dl Ion Bostan, rectorul UTM, academician, a lansat o inițiativă, salutată de conducerea Centrului, privind instituirea unei anexe a CenIOP la ziarul UTM „Mesager Universitar”.

Agenții economici vor avea posibilitatea să publice în anexa respectivă diverse informații despre activitatea lor, implementarea noilor tehnologii în sfera de producere, piața de desfacere, condițiile de angajare, salariile angajaților etc. Tot aici vor fi publicate tot felul de materiale privind subiectul larg și în dezvoltare continuă al informării și orientării profesionale a tineretului absolvent din universități și din sistemul educațional preuniversitar.

Centrul de informare și orientare profesională (CenIOP) amplasat într-un sediu bine amenajat lângă blocul de studii al Facultății de Tehnologie și Management în Industria Alimentară (FTMIA) are aerul îmbietor pentru public, cum ar fi aerul unui club al persoanelor interesate în anumite activități.

De bună seamă, la CenIOP vine un public interesat în subiectul informării și orientării profesionale – un public larg: studenți, profesori, reprezentanți ai industriei. Studenții – pentru că au interesul aflării unui viitor loc de muncă; profesorii – pen-

vizator la orice întrebare privind subiectul informării și orientării profesionale, iar, la rândul său, orientarea tânărului spre cutare sau cutare profesie să-l poată ajuta pe tânărul cu diplomă în căutarea unui loc de muncă avantajos.

Printre prioritățile imediate ale CenIOP se numără elaborarea materialelor informative și publicitate de diferit conținut și formă: **Ghidul CenIOP, descrierea specialităților, CD-uri cu baza de date privind întreprinderile din Moldova și alte țări, inclusiv Franța, Grecia**, având în vedere că proiectul TEMPUS care a generat ideea

Veniți la... CenIOP!

tru că au interesul angajării discipolilor lor la locuri de muncă mai avantajoase sub diferite aspecte; reprezentanții industriei – pentru că doresc să angajeze la lucru viitorii absolvenți ai celor 10 facultăți ale UTM, pe cei care corespund mai mult din diferite puncte de vedere. Vin și elevii din sistemul preuniversitar sau persoane apropiate lor pentru a se informa cât mai minuțios privind opțiunile posibile de viitor pentru continuarea studiilor la universități.

De partea sa, tânărul și versatul în temă colectiv de funcționari ai CenIOP sunt și ei interesați ca procesul de informare în orientarea profesională a tineretului să fie cât mai larg, mai meticulos și mai adecvat fiecărei persoane antrenată în circuitul acestor interese.

În ședința din **31 octombrie 2007** angajații CenIOP au trasat căi de activitate, astfel ca această nouă structură în ansamblul universitar să poată răspunde fiecărui

CenIOP-ului prevede un parteneriat anume cu aceste țări.

Sediul CenIOP este conectat la Internet, deci se va folosi din plin acest canal informativ. **CenIOP are deja și un site propriu. Tot prin Internet, CenIOP este conectat la o rețea informativă** cu toate întreprinderile interesate din Moldova, Franța, Grecia și alte țări.

Specialiștii CenIOP au purces deja la instruirea unui număr impunător de studenți în subiectul profesiei: **cum se scrie un CV (Curriculum vitae – Drumul vieții, în cazul nostru – o scurtă biografie)**. Studenții vor avea nevoie să prezinte un CV atunci când se duc la practică într-o întreprindere, dar și la angajarea în post. Tot aici ei învață cum să se prezinte în fața angajatorului, să susțină interviul de angajare, să vorbească la telefon etc.

La CenIOP **se instruesc și profesorii-formatori**, desigur că într-un alt limbaj profesional și metodic. De asemenea, centrul va pregăti (pregătește deja) sub aspect metodic-organizatoric și **tutorii de la întreprinderi pentru practica studenților**.

Actualmente CenIOP lucrează intens la pregătirea multor materiale în scris, care pot fi puse la dispoziția fiecărui solicitant. De exemplu, diferiți **angajatori vor putea găsi aici materialele necesare privind specialitățile ingineresti de la facultățile UTM sau materiale referitoare la cutare sau cutare absolvent**.

La Senat

Bilanțul anului universitar trecut

În ședința din 30 octombrie 2007 Senatul UTM a examinat „Totalurile activității de studii în a.u. 2006-2007 și sarcinile pentru a.u. 2007-2008”. În raportul prezentat în subiectul dat, dl **Petru Todos**, prim-prorector UTM, conf. univ., dr., a conturat o panoramă cu toată multitudinea aspectelor procesului didactic în perioada examinată. Senatorilor le-a fost repartizată o broșură cu același titlu – „Totalurile activității de studii în anul universitar 2006-2007. Material informativ”, în 18 pagini A4 fiind reflectate următoarele teme:

- Probleme referitoare la organizarea și desfășurarea procesului didactic examinate de Senat și Consiliul de Administrație UTM în a.u. 2006-2007;
- Editarea lucrărilor didactico-metodice;
- Absolvirea UTM-2007 (statistică);
- Susținerea probelor teoretice la exame-

nele de licență și susținerea proiectelor de licență în a.u. 2006-2007;

- Obiectii, propuneri în rapoartele președinților de comisii;
- Totalurile sesiunii de vară și rezultatele studiilor în a.u. 2006-2007 (învățământ de zi);
- Rezultatele studiilor în a.u. 2006-2007 (frecvență redusă).

Reușita la studii este indicatorul cumulativ al multilateralei activități universitare. În a.u. 2006-2007 acest indicator la majoritatea facultăților e mai bun, deși creșterea la diferite facultăți e prea diferită. Vom relata aici indicii reușitei la studii (sesiunea de vară 2007) în comparație cu cei din a.u. precedent. Astfel: FE – 47,2/42,1; FIMCM – 52,8/44,0; FIMM – 30,9/31,8; FCIM – 44,1/40,7; FRT – 46,5/37; FTMIA – 54,2/45,3; FIU – 48,4/44,2; FCGC – 46,5/32,5; FUA – 45,2/29; FIEB – 46,2/34. Indicele general pe UTM

este de 45,6 în 2006-2007 față de 37,1 în 2005-2006. După cum reiese din aceste cifre, munca perseverentă ne relevă o creștere, dar efortul se cere amplificat în continuare, rezerva îmbunătățirii fiind încă destul de apreciabilă.

Pe baza raportului și dezbaterilor Senatului UTM a adoptat **hotărârea** respectivă, document din care publicăm selectiv unele măsuri trasate pentru viitor:

- Administrația UTM, decanatele, șefii de catedre vor continua realizarea măsurilor privind implementarea studiilor bazate pe 2 cicluri. În context, catedrele de profil vor elabora concepția studiilor de masterat cu prezentarea acesteia la consiliile facultăților, în baza căreia, până în martie 2008, se vor elabora planurile de studii pentru ciclul 2 cu aprobarea ulterioară a acestora la ședința Senatului;
- Departamentul Management al Calității și Comisiile pentru Managementul Calității de la facultăți, vor continua efectuarea sondajelor în rândul studenților („Evaluarea

disciplinei”, „Opinia absolvenților” etc.), iar până în ianuarie 2008 vor realiza un sondaj al cadrelor didactice în vederea studierii opiniei lor vizavi de activitatea universitară și procesul instructiv-educativ.

• În perioada noiembrie-decembrie 2007 catedrele de profil, cu participarea reprezentanților catedrelor care asigură compartimentul economic al proiectului de licență și reprezentanții Catedrei SAV, vor examina totalurile examenului de licență și vor elabora măsuri adecvate pentru realizarea propunerilor ce se conțin în rapoartele președinților CEL. Decanii vor generaliza aceste măsuri și vor elabora planuri concrete de activitate în domeniul perfecționării procesului de instruire, inclusiv la etapa finală a acesteia.

• Departamentul Management al Calității va elabora Ghidurile de autoevaluare a specialiștilor (decembrie 2007 – ciclul Licență, septembrie 2008 – ciclul Masterat). Catedrele de profil vor aplica actele respective în procesul de autoevaluare.

Aspecte studentești ** Aspecte studentești ** Aspecte studentești ** Aspecte studentești ** Aspecte studentești

Grupe fruntașe

Primii de la FRT

– Grupa academică „Sisteme optoelectronice – 041” (SOE-041), anul IVU, de la Facultatea de Radioelectronică și Telecomunicații constituie mândria întregii facultăți, dar și a mea personală, ne-a făcut o primă caracterizare a grupei respective dna **Serafima Sorochin**, prodecan FRT, dânsa fiind și îndrumătoarea acesteia.

Sunt 19 la număr – tineri, frumoși, zâmbitori, sociabili, energici, organizați și deosebit de atenți, amabili, binevoitori.

Iată ce ne spune despre ei dra **Stela Cimbriciuc**, președinta Consiliului studentesc-administrativ al facultății:

– Sunt o grupă exemplară. Nouă dintre ei, adică jumătate din numărul total, au mediile de la „8,5” în sus. Practic jumătate din contingentul grupei intră în „Topul celor 100 cei mai buni studenți ai FRT”. Sunt primii la carte, dar și în toate activitățile extracurriculare – conferințe științifice studentești la nivel național și internațional, în limbile română, engleză, franceză.

Primii... Ei zâmbesc la auzul acestor aprecieri și spun, mai în glumă mai în serios, că titlul de „primii” l-au primit încă la început, fiind primii înmatriculați la specialitatea proaspăt fondată acum patru ani – „Sisteme opto-electronice”. De atunci nu fac decât să țină cadența. O cadență ce constituie mândria întregii facultăți. De exemplu: **Stela Budeanu** și **Victor Ciugorean** se mențin, încă de la anul II de studii, în proiectul „Grupa de Elită”, **Oleg Maculețchi** și **Victor Ciugorean** sunt deținători ai diplomelor de gradul I, respectiv III, la Conferința Internațională de Fizică, în anul fizicii – 2004-2005; **Timofei Pendus** – deținător al diplomelor Conferințelor științifice în limbile engleză și franceză, edițiile 2004-2005, 2005-2006, 2006-2007, a participat la Conferința Internațională de Fizică-2004-2005; **Denis Irovan**, **Arcadie Sobuleac**, **Ana Cernat**, **Mihai Vangheli** – câștigători ai Concursului Telecomunicațiilor, desfășurat în limba franceză, la FRT, a.u. 2004-2005 etc., etc.

Dra **Stela Budeanu**, monitorul grupei, secretar al Consiliului studentesc al facultății, membră a Comisiei de Admitere-2007, evidențiază principala particularitate a succesului grupei sale:

– Secretul succeselor noastre, să spunem așa, rezidă în faptul că noi am reușit de la bun început să învățăm să lucrăm în echipă. Suntem o grupă foarte unită,

prietenoasă, în care există mereu spiritul sănătos al concurenței, dar și cel al susținerii necondiționate reciproce.

Vorba e că dezvoltarea sistemelor optoelectronice presupune un proces continuu de implementare a tehnologiilor moderne, specialiștii în domeniu urmând a fi mereu în pas cu noile tendințe și realizări în branșă. Altfel spus, e nevoie și aici de a ține cadența – în informare, studii, cercetări.

În ce măsură e posibil acest lucru pentru un student? În măsura în care există interes, dar și pregătirea teoretică necesară, inițierea în tehnologiile informaționale, cunoașterea limbilor străine.

Aceasta pentru că noile realizări în domeniu sunt „noi” doar la etapa în care sunt concepute, iar până ajung să fie reflectate în literatura de specialitate se „învechesc”, de aceea cel mai bun „manual” ar fi în cazul dat calculatorul, internetul, iar manipularea lor necesită, la rândul-i, cunoașterea limbilor de circulație internațională, în special a englezei. Astfel, aria de studiu se extinde, iar „cuprinderea acestui necuprins” are mai mulți sorți de izbândă atunci când efortul se depune inițial în echipă și abia după aceea se individualizează, se aprofundează. Iată de ce pentru studenții grupei SOE-041 lucrul în laborator a devenit, am spune, ceva firesc. Apropo, întâlnirea pentru conversația dată ei au stabilit-o tot într-un laborator – cel de optoelectronică, pentru a reda cât mai veridic, după cum mi-au spus, atmosfera în care ei se plămădesc ca specialiști.

Fiind deja în anul IV de studii, lăsând în urmă o sumedenie de practici de ini-

țiere, ei tind acum să-și materializeze cunoștințele teoretice în practica de zi cu zi – în producție. Și reușesc să îmbine armonios munca și studiile, majoritatea lor fiind angajați în calitate de ingineri la diverse întreprinderi din ramură – Moldtelecom, Moldcell, Orange, unde lucrează în afara orelor de studii.

Studentul **Victor Budeanu**, angajat al Companiei Orange, ne-a spus:

– Activitatea în cadrul companiei mă ajută să mă formez ca specialist: să mi dezvolt abilitățile de comunicare, să am o ținută adecvată reprezentantului unei companii de factură modernă. Contează însă nu numai „exteriorul”, ca să zic așa, dar și cunoștințele, abilitățile practice. Facultatea m-a ajutat mult în acest sens, de aceea le voi fi mereu recunoscător profesorilor UTM pentru că au depus mult suflet în pregătirea noastră. De altfel, deprinderile de a învăța altoite la facultate trebuie să fie un „prieten fidel” pentru un specialist modern. Eu unul înainte de a mă angaja la Orange am găsit necesar să particip în proiectul NEXTEP, unde am susținut niște cursuri în limba engleză de dezvoltare a competențelor manageriale, care au presupus studierea unor metode moderne de lucru, formarea deprinderilor practice pe care să le aplic ulterior în activitatea din cadrul companiei.

...Există profesii între profesii, dar niciuna dintre ele nu poate fi învățată integral la facultate. Facultatea e doar o pistă, de unde tânărul specialist își ia zborul. Contează însă să ai pregătirea necesară pentru acest zbor, să muncești asiduu, pentru a fi mereu printre primii de la bun început, cum obișnuiesc să o facă studenții de la SOE-041, FRT, UTM.

Consiliul Studenților de la FEn a făcut bine să ofere ziarului „Mesager Universitar” topul „celor zece”. Criteriile topului, desigur, sunt serioase și acești colegi de-ai voștri, dragi studenți, au reușit să sară „ștacheta”. Mai întâi, frecvența. O condiție fundamental-studentească e să fii zi de zi în aula, la lecții. Pentru că învățarea oricărei materii se bazează pe logică, iar logica unui curs întreg se aseamănă unui lanț. Și dacă rupi doar o singură verigă... lanțul nu mai e bun de legat... carul pro-

ma „frecvență redusă”) la FIEB, UTM; **Radilov Tudor** – în grupa cu studierea în limba engleză; **Muntean Ion** – președinte al Consiliului Studenților FEn, membru al Senatului Studenților UTM, studii în grupa francofonă; **Boșcăneanu Anatolie** – monitorul grupei, studii în limba engleză; **Pereț Roman** – fruntaș la studii; **Savin Serghei** – membru al Biroului Sindical (studenți) FEn, lucrează în

Ei, cei zece de la Energetică

fesiei. Trebuie să te chinuiești în plus cu jertfe simțitoare ca să „legi” la loc veriga și să refaci logica lanțului-cursului.

Toți ei, acești zece, știu ce înseamnă „criteriul frecvenței” și îl îndeplinesc.

Reușita – bună la toți. Pentru că la punctul „frecvență” adaugă neapărat și punctul „muncă de studii”.

Ar fi, de fapt, de ajuns. Studentul pentru asta a venit la UTM – să învețe bine. Ei însă dau dovadă și de alte aspecte pozitive. Să-i nominalizăm:

Crivoborodova Ecaterina, învață bine într-o grupă cu pondere mai mare, specială – studierea în limba engleză. În plus, face și o a doua facultate (prin for-

funcția de inginer (0,5 salariu) la Catedra „Electromecanică și Metrologie”;

Sopivnic Alina – grupa cu studii în limba engleză;

Danilov Denis – fruntaș la studii;

Celac Irina – monitor de grupă, membru al biroului Sindical (studenți), membru al Senatului UTM, șef sindical în grupă, studii în grupa specială de engleză;

Didenco Iulia – monitor de grupă, studii în grupa specială de engleză.

Le spunem „Bravo lor!”. Vă spunem și vouă „Bravo!”, pentru că avem încrederea unui imbold pozitiv.

Așteptăm fotografiile cu noi topuri!

În fiecare an, de Ziua Internațională a Arhitecților

În fiecare an, la 1 octombrie, de Ziua Internațională a Arhitecților, studenții noștri arhitecți de la FUA (decan – dl **Nistor Grozavu**, conf., dr.) sunt citați ca tinere și viguroase talente.

Cine-i citează? Arhitecții consacrați din țară, adunați la cinstirea solemnă a sărbătorii lor profesionale.

Și așa ani buni la rând. Despre ce vorbește acest fapt? Sigur că despre frumoasele succese ale facultății UTM.

Se știe că frumoasele succese ale studenților FUA au fost evidențiate recent, în luna iunie a.c., cu ocazia vizitei Președintelui RM **Vladimir Voronin** la UTM. Despre toate „Mesager Universitar” a re-

latat în ediția sa din luna septembrie a.c.

Acum, pe fundalul bucuriei comune a universității, vom publica fotografia și numele studenților-arhitecți de la FUA, citați de către dnii **Vladimir Modârcă**, arhitect-șef al municipiului Chișinău, și **Vasile Eremciuc**, arhitect la „Urbanproiect”, la Ziua Internațională a Arhitecților, solemnitatea fiind organizată la Uniunea Arhitecților din Moldova.

În fotografie: **Gladun M., Calmâș E., Liacubenco I., Cheleş E., Cocărlă A., Lungu S., Vesterniceanu V., Popescu S.** și logic alăturat de discipolii săi, dl **Gaițaș V.**, șeful Catedrei „Arhitectură”.

La sindicatul studenților

Te umpli de dispoziție să vezi câtă exuberanță, creativitate artistic-distractivă se revarsă din ei, băieți și fete, deveniți doar de 2 luni studenți ai Universității Tehnice a Moldovei. Până și din punct de vedere lingvistic te incită la veselie, auzind cuvântul „bobocica”, inexistent în dicționare, dar natural în gura lor, pentru că exprimă cu larghețe situația de plăcere a băiatului pentru fata pe care o prezintă pe scenă la frumoasa sărbătoare a începutului de studii la școala visată, răsvisată, cu misteriosul nume – Universitate.

Tinerească sărbătoare – „Balul bobocilor” din 6 noiembrie 2007, desfășurată în incinta Clubului „Faraon” din sectorul Râșcani, Chișinău. A plăcut, cum e și firesc-uman, sinceritatea de a te manifesta: „Uitați-vă, acesta-s eu și caut să mă arăt cât mai bine, distrându-vă și pe voi!”.

Sigur că sinceritate în buna educație. Doar poți fi sincer și atunci când dintr-o răbufnire anarhică fluieri la asemenea spectacole sau țipi „u-u-u-u!”. E o sinceritate, dar fără bună educație.

De aceea a venit bine și observația prezentatorului **Alexandru Tipa**, student și el, adresată unora din public: „Băieți, e bine că susțineți cu bucurie perechile din scenă, dar nu cu „u-u-u-u!”, nu sună frumos. Când te uiți în oglindă și zici „u-u-u!” fața nu-i deloc simpatică, nu-i așa?”.

Este un moment educativ și foarte bun, pentru că „Balul bobocilor” prin definiție e o manifestare de educație și aici totul importă, inclusiv „observațiile mărunte”.

Dar să revenim la „Bal” și să „totali-

„Bobocel” și „Bobocica”

zăm” într-un fel: **a fost o reușită artistic-distractiv-educativă.**

Ingeniozitate: dacă-i al „bobocilor”, unul din studenți venise pe scena balului chiar cu „o găsculiță-boboc”. Ce mai dialog cu ea, că publicul, desigur, era în exultanță. Dar totul trecu spre bine, căci printr-o „vrăjitorie” apărură adevărata „Bobocică” – o studentă frumoasă și inteligentă, așa cum s-ar fi convenit să fie... la bal.

Dar câte altele au demonstrat participanții! Și dansuri – balet, foarte frumoase, și secvențe de film satirico-umoristice din viața universitară, și muzică – vocal sau la instrumente etc. Un bun exemplu, cred, pentru unele „TVC”-uri...

Așa că iată rezultatele concursului:

Locul I – perechea **Ina Belibov** și **Alexandru Capustean** (FCIM);

Locul II – **Lucia Păvălache** și **Alexandru Galeșcul** (FTMIA);

Locul III – **Doina Tutunaru** și **Ion Nița** (FEn).

Sigur că întotdeauna există „ma-ari îndoieli”: - De ce nu noi?... De ce anume ei?...

Aici însă, dl **Anatol Alexei**, președintele comitetului sindical-studenți, UTM,

este pus la grea încercătură:

- Domnilor, există un juriu echidistant, el pune note, nu eu...

Într-adevăr, în componența juriului au fost activiști, studenți de la **alte universități și instituții culturale** din Chișinău – nici unul de la UTM.

Juriul, trebuie să adăugăm aici, a apreciat nu doar artistismul numerelor prezentate, dar și respectarea **condițiilor** anunțate la timpul potrivit:

- Numărul limitat de minute;

- Numărul limitat de persoane în manifestări: numai doi, „Ea și El” – o pereche de la facultate.

Tocmai aici au apărut unele nerespectări. Să ținem deci cont pentru viitor.

La această manifestare de „o singură dată pe an, cu mult sens educativ, au asistat cu interes pozitiv laudabil dnii decani **Serghei Andronic** (FRT) și **Vasile Cartofeanu** (FIMM).

...Dar avem încă 8... facultăți la UTM!

Vom menționa munca organizatorică depusă de Sindicatul Studenților. Dl Anatol Alexei a reușit să intereseze toate Consiliile sindicale de la cele 10 facultăți UTM, astfel că s-au efectuat, de fapt, 2 tururi de „Bal... bobocesc!” Mai întâi, la fiecare facultate – grupele studențești cu îndrumătorii din profesori. A fost o selecție artistică exigentă. Finala – „Balul bobocilor” pe universitate.

Vom menționa și sponsorul principal al seratei – Compania „Orange”, care, de altfel, are și un contract extins de colaborare cu UTM. „Orange” a fost în calitate de sponsor chiar și la turul întâi, la facultăți unde a oferit tuturor participanților la concursuri cartele „Pre Pay” pentru celulare (costul unei cartele – 4 dolari SUA).

Nu s-a putut însă și fără... o întrebare-mirare! Și aici o oarecare firmă „SEUC” s-a infiltrat cu „flaere” de racolare... spre America. Noi vorbim, vorbim... dar se vede că degeaba: „Haida în America!”.

Da poate-i mult mai bine: „Haida să învățăm bine, să ridicăm plaiul natal, atât de frumos, să trăim și să înflorim aici!”.

(În fotografie: perechea locului I)

Succesele studenților arhitecți în văzul lumii

O componentă indispensabilă a pregătirii specialiștilor la Universitatea Tehnică este **proiectarea**. La finele studiilor fiecare student este obligat să expună cunoștințele acumulate pe parcursul anilor într-un proiect – teza de licență.

Aceste proiecte sunt afișate în fața Comisiilor de Stat în perioada de susținere a tezelor de licență. Proiectele sunt analizate de profesori, specialiști și apreciate cu notele meritate. Cercul vizuali-

poziție studențească să fie propusă atenției publicului larg. Aceasta a durat toată jumătatea a doua a lunii septembrie.

Expoziția studenților FUA-UTM a fost vizitată de mulți elevi din licee, școli medii de cultură generală, colegii cu scopul cognitiv-educativ, dar și pentru orientare profesională, căci în ultimii ani, precum se știe, tineretul absolvent preuniversitar manifestă o înclinare tot mai pronunțată spre profesii cu caracter ingineresc sau

zatorilor este totuși restrâns – studenți, profesori, specialiști. Publicul larg, care este apreciatorul cel mai de seamă, rareori are posibilitatea de a lua cunoștință de atare proiecte studențești.

Dar iată că la începutul lunii iunie o amplă Expoziție a proiectelor de licență și invențiilor studenților de la UTM a fost vizitată de către Președintele RM dl **Vladimir Voronin**.

Vizita a fost un succes. Se știe că mai înainte șeful statului patronase un concurs pentru reconstrucția Teatrului Republican „Lucaefărul”, în cadrul căruia studenții de la FUA-UTM au luat premii înalte. Ulterior s-a hotărât ca o atare ex-

artistico-ingineresc, cum ar fi, de exemplu, arhitectura.

Expoziția dată, care pe parcurs a fost completată cu diferite materiale informative privind și alte aspecte ale activității Universității Tehnice, a avut un succes deosebit. Acest fapt îndeamnă la continuarea unor asemenea manifestări, tot mai largi, și în anii următori.

Succesul Expoziției tinerilor arhitecți de la FUA-UTM a demonstrat avântul creator, ideile absolut noi, îndrăznețe ale studenților, ele aducând cu sine o viziune cu totul modernă în arhitectura de mâine a orașelor și satelor noastre.

Dl **Iurie Povar**, director general al Institutului Național de Cercetări și Proiectări în domeniul Amenajării Teritoriului, Urbanismului și Arhitecturii „Urbanproiect”, a fost unul din membrii delegației

Facultății de Urbanism și Arhitectură, UTM, a menționat că practic majoritatea absolută a specialiștilor în arhitectură și urbanism din Moldova sunt absolvenți ai Universității Tehnice. Calitatea înaltă

Absolvenți cu pregătire modernă

care l-a însoțit pe Președintele țării, dl **Vladimir Voronin** în vizita sa din 4 iulie 2007 la UTM. Ca specialist în arhitectură, dl Povar în explicațiile pe care le-a prezentat pe marginea proiectelor absolvenților UTM a subliniat ideea că pregătirea lor profesională este anume modernă. Aprecierea dată se referă nu doar la cunoștințele pendinte de profesie, dar și la simțul artistic, viziunea studenților. Or, atare calități vin pe de-asupra cunoștințelor tehnice, vin dintr-o educație, dintr-o formare intrinsecă, plămădită zi de zi în atmosfera didactică de la facultate în toți anii studenției.

Dl Iurie Povar, el însuși absolvent al

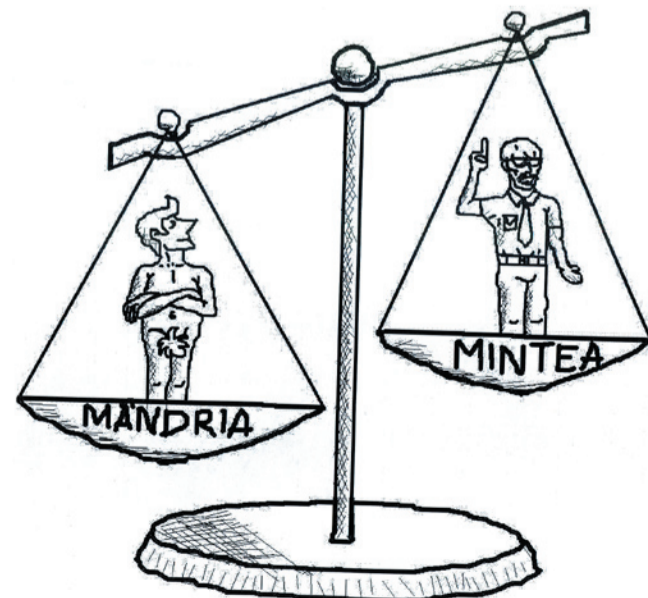
a pregătirii lor profesionale este la vederea oricui în somptuozitatea edificiilor ce se construiesc în zilele noastre, împodobind orașele și satele.

Proiectele de licență-2007 ale absolvenților UTM au demonstrat că ideile tinerilor provoacă un adevărat reverment în arhitectură și urbanism. Ideile lor au fost înalt apreciate de președintele țării și preluate spre executare constructivă în contextul vieții noastre economico-sociale.

Mai multă minte – mai puțină mândrie

Victor Sandu, student FRT, specialitatea „Inginerie și Management în Telecomunicații”, desenează caricaturi pare-se destul de reușite, cu sens educativ bun.

Publicăm în numărul de față al „Mesagerului Universitar” prima lucrare oferită nouă de autorul-student.

V. Sandu

Educație estetică

Eu, Ionel și muzica

Având în vedere că mulți cititori ai „Mesagerului Universitar” vădesc interese pentru diferitele aspecte ale educației estetice a tineretului, redacția începe publicarea unui ciclu de dialoguri între autor, jurnalistul **Leonid Busuioc**, și imaginarul **Ionel** în subiectul muzicii clasice – un foarte puternic aspect educativ în formarea cât mai largă a spiritualității omului.

Preludiu

Era într-una din acele zile, când natura, deși nu contribuie, s-ar zice, prea mult la ridicarea buneii dispoziții (orizonturile erau acoperite cu liniștii unei ceți sumbre), eu traversam strada vioi, neavând pe inimă nici umbră de melancolie. După ce trecui reperor partea carosabilă, nu pot zice că „am pășit” pe bordura trotuarului de vizavi, mai curând „am sărit”, „am țopăit”, pentru că fredonam o melodie „tresăltantă” din uvertura lui Rossini la opera „Bărbierul din Sevilla”.

– Ca să vezi, domnule, ce mai suplețe, mă surprinse în „flagrant delict de veselie” o voce din spate, nu chiar atât de rece ca să cred că e a agentului de circulație (te pomenești că trecui strada neregulamentară!), dar totuși destul de... nu știu cum.

– Vasăzică, dumneata, cetățean în lege, țopăi în plină stradă, aidoma unor copii!

Era vechiul meu prieten **Ionel**. Caracterul lui de om deschis, jovial nu-l împiedica totuși să scoată o undă abia perceptibilă de aer superior. Mă dojeni prietenește pentru exaltanta mea comportare în public, ca apoi să-și lase cu greutate mâna pe umărul meu:

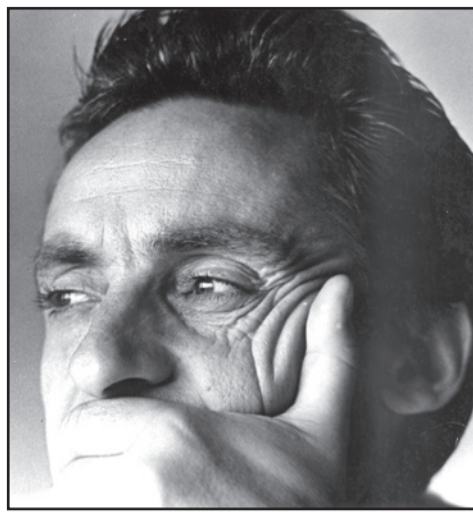
– la spune-mi, cunoști ceva note muzicale, teorie muzicală?

Întrebarea era cât se poate de transparentă. Tocmai ieri începusem un ciclu de emisiuni la radio: „Reflecții despre muzică”. În discursul de inaugurare plebam pentru apropierea **fiecărui** dintre noi de acest templu al frumosului – **muzica clasică**. Căci mulți dintre noi, mai mulți decât s-ar crede, din cauza anumitor prejudecăți („muzica clasică nu-i pentru mine” – iată una), nu încearcă sau se eschivează să se apropie de ea. Se înțelege, îmi ilustrasem intervenția la microfon cu niște fragmente muzicale – unul dintr-o lucrare populară, căci aproape toată muzica lui Ceaikovski este populară – din „Simfonia a șasea”, iar altul – din cunoscuta simfonie „Jupiter” de Mozart.

– Ce să-ți spun, cunosc puțin notele și teoria muzicală, dar numai în acea mică măsură, care se predă la școală, la acea unică oră de muzică pe săptămână. Mai pune și perioada destul de mare care a trecut de când am părăsit școala medie, adică ia în seamă factorul uitării, și poți spune că...

– ...că nu cunoști mai nimic, încheie el fraza, lăsând să se înțeleagă că la altceva nici nu se aștepta, pentru că, după o opinie a lui mai veche, numai **ziariștii** sunt capabili să se avânte în a vorbi într-un subiect pe care nu-l cunosc temeinic.

Foarte instruit în domeniul lui de activitate – Ionel și-a luat recent diploma de absolvire a universității, în biologie – deseori scoate, totuși la iveală un soi de bravură „îngust specializantă”, cu

care, nu fără temei, zice că va trece oricând orice obstacol în calea spre titlurile științifice – în curând doctor, apoi doctor habilitat – dar e dureros de naiv și poate cam opac la celelalte... Celelalte, care, dacă nu-s specialitate „îngustă” – biolog, matematician, fizician – sunt o „specialitate” permanentă și omniprezentă – „specialitatea” culturii interioare, a culturii generale.

Fără să-i neg sau să-i dezaprobatenacitatea în studiul specialității de biologie – protecția plantelor – pentru că ce înseamnă să nu avem specialiști buni în toate domeniile? Înseamnă ca societatea să piardă, și să piardă mult – totdeauna însă „m-am bătut” cu Ionel anume din pricina exclusivismului lui: „Dacă nu voi cunoaște bine toate speciile de dăunători ai viței de vie, de exemplu, eu nu mai exist ca specialist în protecția plantelor, și societatea pierde, iar dacă nu voi fi citit sau adânc simțit „Glossa” lui Eminescu sau nu voi fi știut ce este o simfonie, în cazul meu, al specialistului biolog, nu se întâmplă nimic, societatea nu pierde nimic”.

Cam așa judecă Ionel.

„Ba pierde și în cazul al doilea! Pierde, dacă tu, biolog foarte bun, nu știi ce este o simfonie sau nu simți „Glossa” lui Eminescu!”, i-am replicat eu întotdeauna.

– Uite ce este cu ciclul acesta de emisiuni-radio „Reflecții despre muzică”. Eu vreau să arăt **posibilul**, mai mult, **necesarul** intrării fiecărui om, mă auzi? a **fiecărui**, în templul frumosului – al muzicii mari, indiferent de faptul că știi a citi notele sau nu. Apropo! Ce-ai zice, dacă, înainte de a apărea la microfon – pentru a convinge masele de ascultători – aș încerca, așa între noi doi, prietenește, seara, la o ceașcă de cafea, cu discul la aparat, să conving, mai întâi, un singur om, doar unul singur – pe tine?!

– Eu să-ți servesc drept obiect de experiență didactică? – făcu întrebător Ionel.

– Dar ai să te alegi negreșit cu un mare câștig.

– Am să deschid, cum zici tu, ușa templului muzicii clasice? – zise deja mai împăciuitor, ba chiar curios, Ionel.

– Sunt sigur.

– Ai cafea? Ai fonotecă? Ai argumente? întrebă Ionel, gata să se avânte în „experiment”.

– Cafea se găsește. Fonoteca ce numără câteva sute de imprimări. Mă voi strădui să găesc și argumente... Dar îmi dai voie să-ți cer și eu ceva?

– Poftim.

– Tu, la rândul tău, ai dorința de a cunoaște, ai bunăvoința și răbdarea de a discuta cu mine subiectul dat?

– Ei, frate, dacă pe lângă cafea și fonotecă ai și argumente, sigur că da, zise el.

– Prea bine. Deci, pe mâine seară... aștept la orele douăzeci zero-zero...

Catedra

„ECONOMIE ȘI MANAGEMENT ÎN CONSTRUCȚII”

Catedra „Economie și Management în Construcții” a fost fondată în anul 1969 în cadrul Facultății de Inginerie și Economie a Institutului Politehnic din Chișinău, fiind condusă de profesori cunoscuți în RM – **Leonid Gamov**, **Leonid Danilenco**, **Nicolae Țurcanu**. Actualmente în fruntea catedrei se află dr. conf. univ. **Grigore Vascan**.

Din anul 1977 Catedra „Economie și organizarea construcțiilor” a făcut parte din cadrul Facultății de Construcții, fiind responsabilă de instruirea economică și managerială la toate specialitățile de la profilul construcții. În 1993 catedra deschide specialitatea „Management” cu specializarea „Economie și Management în Construcții”, având deja peste 1500 de absolvenți. Absolvenții acestei specialități posedă cunoștințe fundamentale și speciale în ingineria civilă, economie, management, business, pot ocupa funcții de economist, marketer, analist, diriginte de șantier, manager al întreprinderilor din

Specialitatea „Economie și management în construcții” a fost acreditată în anul 2001 și în 2006.

Cercetarea științifică

- Elaborarea normativelor tehnico-economice în construcții.
- Elaborarea devizelor în construcții în baza metodei resurselor, temă pentru instruirea economică la specialitățile din domeniul construcții, imobile, urbanism.
- Marketingul tehnologiilor în construcții cu randament termic și ecologic.

domeniul construcțiilor și materialelor de construcții. Absolvenții se angajează la lucru în bănci, burse de valori, inspectoratele fiscale, poliția economică.

Din anul 1997 catedra instruieste evaluatori de imobil – o specialitate nouă, iar în 2000 deschide specialitatea „Drept” cu specializarea „Drept Patrimonial”.

Actualmente pe lângă catedră funcționează Centrul de marketing și formare a prețurilor în construcții. Catedra oferă studii universitare pentru o a doua specialitate, studii postuniversitare de masterat, doctorat.

Catedra întreține relații de colaborare cu numeroase universități din țări străine – Suedia, Italia, România, Rusia.

Potențialul Catedrei:

- Corp profesoral calificat cu experiență în instruirea economico-managerială (11 persoane cu titluri științifice), 8 dintre ei reciclându-se în România, Suedia, Franța, Rusia, Ucraina;
  - Bază tehnico-materială solidă, clase dotate cu calculatoare, Internet;
  - Baze de practică la întreprinderi din țară și din străinătate;
  - Studii de doctorat la specialitatea „Economie și management în ramură”;
  - Seminar, consiliu științific pentru susținerea gradului științific în economie.
- Profesorii catedrei sunt absolvenți ai acestei specialități.

Seara întâia

Ionel: Iată-ne deci față în față. Cafeaua e pe masă... Cu ce crezi să începem?

Eu: M-am gândit că ar fi bine cu noțiunile estetice și educația estetică.

Ionel: Mde... Chiar de la început ai tonul de profesor-mentor... ca și cum, eu n-aș fi educat din punct de vedere estetic și cam în felul acesta?

Eu: Ionele, să pornim la drum cu bunăvoință. Eu nu vreau să te acuz de „lipsă de educație estetică”. Mai mult – nu am acest drept. Cine ești tu pentru mine? Ești prietenul meu, te cunosc foarte bine. Dar aș vrea să te privesc și în plan social. Ești, vasăzică, ca și mine, fecior de țăran, ai terminat școala medie, ai lucrat doi ani în producție, ai urmat apoi universitatea, pe care ai absolvit-o acum un an... Pe linia instruirii ai atins un nivel superior.

Dar oare tu ești unicul? Sunt mii, zeci de mii, sute de mii de tineri ca tine. Gân-dește-te, într-o republică nu prea mare ca a noastră, cca 95 de mii de tineri numai în școala superioară! E o cifră impunătoare. Dar să adăugăm la școala superioară și școlile medii de specialitate și cele de cultură generală, apoi să plusăm școlile tehnico-profesionale, care, de altfel, dau și ele instruire medie. Zi și tu, un

nivel pentru masele de sute de mii e o realizare socială foarte importantă... Căci ne vom gândi imediat la nivelul extrem de redus al instruirii în zilele noastre în anumite țări.

Ionel: Da, așa este. Ne-am prea obișnuit cu cotidianul. De bună seamă, când privești conștient lucrurile în plan mare, al societății întregi...

Eu: Deci nu pot să spun că nu ai educație estetică, pentru că aș merge împotriva adevărului. Cum adică? Zece ani de școală medie și – Eminescu, Alecsandri, Sadoveanu, Blaga, Rebreanu, Balzac, Shakespeare, Pușkin, Tolstoi, Byron etc. – asta e numai o pură instruire? Nu este aici și educația simțirii, a frumosului, a esteticului? Plus cei 4-6 ani de școală superioară și, paralel, atâtea cercuri artistice de amatori: dansuri populare, dramă, cor, gimnastică artistică, orchestre, spectacole, discuții organizate pe teme de estetică, audii muzicale etc. Asta oare nu condensează noțiunea de „educație estetică”?

Ionel: Privite astfel, lucrurile devin mult mai explicite... Iar dacă mai adăugăm asemenea mijloace de educație estetică a maselor, cum ar fi radioul, tv, presa?

Eu: Ce să mai vorbim... Radioul Național are săptămânal câteva emisiuni

Seminare internaționale

Tehnologiile informaționale și securitatea

Tehnologiile informaționale intră vertiginos în viața noastră. Mai ieri trimiteam o scrisoare, pe hârtie se înțelege, de exemplu, în America. Apoi așteptam câteva săptămâni să ni se răspundă. Acum un asemenea mesaj ajunge prin Internet în câteva minute (sau chiar secunde!) pe linia așa numitului „e-mail”, ceea ce înseamnă „e – electronic” și „mail – poștă”, adică prin poșta electronică. Stai la computerul tău, scrii pe monitor textul și destinatarul din America îl va citi în doar câteva minute. Rapid, ultrarapid și... fără hârtie. Dar ce America, aici, pe loc să expediezi o hârtie (un document) cât timp și efort fizic îți cere? Or asemenea documente (chitanțe, adresări, demersuri etc.) întotdeauna au avut o mișcare necesară de „dute-vino” între persoane particulare, instituții.

Acum acest colosal „dute-vino” de documente, mesaje este trecut pe seama Măriei Sale Informatica: internetul îți expediază documentul într-o clipită unde vrei și tot într-o clipită îți aduce răspunsul. Dar dacă trebuie semnat? Acum e posibilă și aplicarea așa numitei „semnături digitale”. Sau dacă documentul trebuie dat la păstrare pentru mai mult timp, la arhivă, după cum știm din experiența lucrului cu hârtiile? Actualmente e posibilă și „arhivarea” electronică, iar la momentul necesar computerul va găsi textul respectiv într-o clipită.

TI (Tehnologiile Informaționale) oferă desigur multe posibilități. Doar că...

Doar că orice acțiune, se știe, naște concomitent și reacțiuni. La TI s-au găsit (se găsesc prin perfecționare) tot felul de mijloace, de asemenea informaționale, de a ataca adresele și programele electronice cu „documente”, „mesaje” și a le distorsiona, astfel ca infractorul-informatician să tragă anumite foloase, să producă un anumit rău. Acești tehnicieni „răi”, care reușesc să spargă „secretul informatic” se numesc **hackeri** – un cuvânt din engleză cu mai multe sensuri, inclusiv

„a distruge”, „a sfărâma în bucăți”, or tocmai acest lucru se face când se sparge o „adresă electronică”. Cum să te protejezi de atacurile, mai exact – „ciberatacurile” (de la termenul „cibernetic”) acestor hackeri – infractori cibernetici? Vasăzică, trebuie elaborate metode de securizarea a informației electronice.

Tocmai acest subiect – securizarea

Alexandru Donos, director general al Centrului de Telecomunicații Speciale al RM, a comunicat că la noi există un Serviciu pentru securitatea informației, care, lucrând pe toate direcțiile logice în domeniu, a reușit să creeze un sistem integral de informatizare paralelizat și de securitate.

Nu orice utilizator-persoană fizică

Tehnologiilor Informaționale – a fost abordat în cadrul unui seminar internațional cu denumirea în engleză – „Information Technologies and security” (abreviat – ITSEC-2007), desfășurat în perioada 15-16 octombrie la Chișinău.

Seminarul a fost organizat de Universitatea Liberă Internațională din Moldova în cooperare cu Universitatea Tehnică a Moldovei, personalizat prin doctorul habilitat dl **Veaceslav Perju**, președintele seminarului, și specialiști în domeniul de la cele două universități amintite. La seminar au participat specialiști în problemele de securitate a TI din Moldova, Rusia, Polonia, Marea Britanie, Israel, Georgia.

Vorbitorii au expus diferitele concepții de securizare împotriva ciberatacurilor elaborate în statele respective.

sau juridică poate să-și construiască securitatea informației sale electronice. Însă utilizatorul poate și trebuie să solicite susținerea unui centru (centre) specializat în securitatea informațională. Dar ce credibilitate au asemenea centre? De unde poți să știi că, mai cu seamă în domeniul bancar, unde e vorba de bani, deci și de pasiuni colosale pentru furt electronic, tocmai centrul de securitate

nu ar putea fi „convertit” la... ciberatacuri? Prin urmare, susține dl Alexandru Donos, tot sistemul de securitate informațională – organizație de stat, trebuie să fie întemeiat pe transparență totală în acțiuni.

Pe cât se vede, problema securității TI este foarte complexă acum în toată lumea, iar în ceea ce ne privește se cere ca în universități, inclusiv la UTM, să se intensifice ritmul de pregătire a tinerilor specialiști-electroniști anume în domeniul securității informaționale.

În securitatea informației există și așa numitul compartiment al criptografiei (scriere secretă cu ajutorul unui cod de semne convenționale). Și aceasta e o înțelegătoare știință, deși se constituie doar ca un compartiment al securității informaționale la modul global.

Dar toate aceste concepții de securizare vor fi trebuit a fi și ele controlate, la rândul lor, acreditate conform unor standarde internaționale, deci este necesar și un sistem de audit.

Există informații între informații. Nu oricine poate avea acces la ele – la unele informații accesul poate fi restrictiv. Și iar e nevoie de cunoștințe, de specialiști. Apropos, specialiști nu doar în tehnicile respective, ci și în jurisprudență, de exemplu, care să întemeieze din punct de vedere juridic gradul de accesibilitate la cutare sau cutare informație etc.

O mulțime de aspecte are și așa numita semnătură electronică. Când și cum

să dai credibilitate unei atare semnături? Cine și cum o confirmă? Există asemenea centre de confirmare a semnăturilor respective...

Cu alte cuvinte, subiectul securității TI este foarte larg și ardent. Seminarul a căutat să facă un fructuos schimb de experiență, a abordat noi probleme de gândire impuse de ciberatacurile care devin un flagel oribil al zilelor noastre.

de educație muzicală a populației. Poate ai avut ocazia să audiezi vreodată, de exemplu, emisiunea „În lumea muzicii”?

Ionel: Acuma, de când cu serile noastre, sunt mai atent la radio. Zilele trecute, într-adevăr, am audiat-o. E destinată publicului larg, tuturor celor care nu știu ce e muzica clasică, dar ar dori să știe.

Eu: O tânără din Soroca scria redacției muzicale-radio despre „Hota Aragoneză” a lui Glinka. Ce să spun... Făcea niște meditații impresionante. Într-adevăr, mulți tineri înțeleg profund necesitatea culturii generale, inclusiv prin muzica clasică.

Și iată că din nou te îndemn, dragă lonele, să subliniezi nebănuitele realizări culturale ale Omului nostru. Vorba e că autoeducarea, fiind un proces intim, închis, greu de observat, te pune pe neașteptate în fața unor fapte care te uimesc. Un bibliotecar, Gavril Bălan, potrivit radioului, s-a preocupat de creația lui Beethoven, și chiar de lucrări mai puțin cunoscute, rar interpretate – uverturile „Coriolan” (la drama lui Collins), „Leonora” nr. 1 (concepută inițial pentru opera „Fidelio”) etc. Ei, cum îți place?

Ionel: Într-adevăr, de unde să știi cum se dezvoltă cultura fiecărui om! Faptele acestea mă îndeamnă și mai mult la o autocultivare permanentă.

Eu: Da, sunt fapte care ridică tonusul

general al societății. E o mare plăcere să comunic, să lucrezi cu asemenea oameni. Totodată, e nevoie și de muzică distractivă – estradă, jaz. Bună numai. Ca să contribuie la ridicarea dispoziției...

Ionel: Mai în scurt, muzică de toate genurile și pentru toți.

Eu: Trebuie să ai o poziție activă față de noțiunea „cultură”. Dacă citești mai mult, dacă audiezi muzică – te cultivi. Dar până aici acesta e totuși un „capital mort”. Omul trebuie să meargă mai departe. Bogăția culturală pe care o acumulează – să o traducă în viață, în comportamentul lui: frumosul în muncă, frumosul în trai, frumosul în relațiile umane etc.

Ionel: Tu îmi dezvolți o adevărată filozofie. Și o faci destul de convingător. Îți reușește, pentru că o faci cu pasiune. Ai făcut un ocol prea mare, dar ai venit la punct. În fine, nu poți spune că eu, Ionel, nu aș fi educat din punct de vedere estetic?

Eu: Nu am dreptul sau, precum mă corectai just mai înainte, „nu pot să spun” că nu ai educație estetică. Un anumit nivel de educație, tu, **Ionel Potoroacă**, cu universitatea terminată, sigur că ai.

Ionel: Uite, vezi? Zici cu rezerve „un anumit nivel”. Nu ți se pare, totuși, că o undă negativă trece prin acest „un anu-

mit”? Vasăzică, înclin să mă critici și știu că ai s-o faci destul de aspru. Dar de ce? Numai și numai pentru că, vezi dumnea-ta, eu nu pricep simfonia? Dar, bagă de seamă, mă critici nu pe mine, Ionel Potoroacă, o „persoană particulară”. Doar m-ai luat drept un exponent social al generației mele.

Eu: Îmi pare bine că ai un bun simț al umorului. Deci ne putem înțelege perfect. Da, știu cum te-am luat. Dar îți declar deschis: vreau să te critic. Cu cea mai bună intenție. Mai mult. Să-ți deschid și unele lucruri, de care, negreșit, nu-ți dădeai seama. Te critic, dar nu ca pe o „persoană-exponent social al generației tale”, ci ca pe o persoană concretă, unică, ce se află acum în fața mea și o cheamă... Ionel Potoroacă.

Ionel: Asta pentru că nu cunosc simfonia?

Eu: De ce nu? Și pentru asta!

Ionel: Bine, dar de ce mi se cere mie simfonia și nu sunt lăsat cu... dansurile populare, pe care le exercitam la universitate.

Eu: Educația estetică, probabil, ca și instruirea științifică, este gradată. Există, să zicem o biologie la nivelul clasei a cincia (botanica) și o altă biologie la nivel universitar (sistematica plantelor). Dar de ce crezi că în educația estetică nu ar

putea exista un fel de „clasa întâi”, „a douăsprezecea”, „universitate”, „anul întâi”, „licență” etc.

Ionel: Interesant, cu ce ar trebui să se termine?

Eu: Interesant e că nu are sfârșit... Omul toată viața trebuie să se instruiască științific și deci toată viața să se educe și din punct de vedere estetic. Aș spune că sfârșitul e Omul. Omul mereu mai perfecționat estetic, deci și etic, mereu mai bogat spiritual...

Ionel: Bine. Dar aș dori să pun problema și invers.

Eu: Te rog.

Ionel: Eu de specialitate sunt biolog. Dar, pentru că trebuie să cresc la același nivel superior și pe linia „a doua”, voi studia și simfonia. Atunci să studieze biologia și cel care face Conservatorul. Cel puțin, vom egala șansele...

Eu: E bună! Bravo!

Ionel: De ce ironizezi?

Eu: S-a făcut târziu, am obosit. Beați cafeaua. Și-apoi, n-am audiat muzică, iar fonoteca ne așteaptă. Îți place Sulac și repertoriul lui de populare moldovenești?

Ionel: Foarte...

(Va urma)

Corectăm greșeala

În „Mesager Universitar” nr. 8 (96) din luna octombrie 2007, din motive organizaționale neadecvate, s-a strecurat o inadvertență factologică esențială în informația „Cupa „Gheorghe Mocanu”, inserată la rubrica „Sport”. Precizăm: locul I și Cupa „Gheorghe Mocanu”-2007 la întrecerile fotbalistice între facultățile UTM i-a revenit talentatei echipe de fotbal de la **Facultatea de Urbanism și Arhitectură (FUA)**, dar nu echipei de la Facultatea de Calculatoare, Informatică și Microelectronică (FCIM), după cum s-a relatat în informația amintită.

Redacția cere scuze pentru prejudiciul moral cauzat FUA, specificând totodată faptul că informațiile de acest gen ar trebui să parvină la redacție în mod oficial de la decanatele sau subdiviziunile universitare respective.

Redacția cere scuze pentru prejudiciul moral cauzat FUA, specificând totodată faptul că informațiile de acest gen ar trebui să parvină la redacție în mod oficial de la decanatele sau subdiviziunile universitare respective.

Colaborare

Contract avantajos între UTM și Compania „Orange”

Di **Ion Bostan**, rectorul UTM, și di **Bruno Duthoit**, director general al filialei Companiei „Orange” în Moldova, au semnat recent un contract de colaborare, dat fiind faptul că există o logică economică evidentă între instituția care pregătește specialiști-tehnicieni și compania respectivă (tot tehnică), care are nevoie de asemenea cadre.

Documentul semnat prevede realizarea a 8 proiecte ce vizează acordarea asistenței din partea companiei pentru UTM atât în plan logistic (aparatură, mecanisme, materiale specifice etc.), cât și un suport anumit în realizarea de către studenți a tezelor de diplomă în organizarea studiilor de masterat în Franța, în acordarea „Burselor Orange” pentru cei mai buni studenți, efectuarea stagiilor de practică, organizarea expozițiilor tematice etc.

A fost declarat și lansarea unui concurs pentru două „Burse Orange” cu o valoare de o mie de dolari, direcționat spre două facultăți ale UTM: „Calculatoare, Informatică și Microelectronică” (FCIM) și „Radioelectronică și Telecomunicații” (FRT). Studenții interesați să participe în concursul dat pot obține informații suplimentare pe adresa electronică www.orange.md sau www.eac.md sau la decanatele FCIM și FRT.

Cărți

„Design poetic”

Metafora din titlu este denumirea „volumului 1”, precum se indică pe prima filă-forzaț a unei cărți de poezii apărute sub egida Cenaclului literar „Ora de vârf” de la UTM.

Dna **Zina Izbaș**, redactor, Radio-Moldova, în prefața cărții aduce elogii autorilor pentru surpriza de a fi descoperit „niște visători incurabili, niște ostași ai luminii, care și-au găsit drept armă și scut, și durere, și alinare în CUVÂNT”.

În **Cuvânt**, cu toate că, mai scrie în aceeași Prefață, dna Izbaș „cufundați în ecuații, cifre, formule, schițe și proiecte, s-ar părea că profesorii și studenții de la Universitatea tehnică ar trebui să fie niște persoane mai mult raționale, bântuite de luciditate și cu o logică a gândirii ce nu presupune un amalgam de sensibilitate, romantică și reverie sentimentală”.

Sindicat-studenți

MOLDCELL : noi oportunități pentru studenți

Compania de telefonie mobilă „Moldcell” formează așa numitele „grupuri închise de utilizatori” la UTM, ASEM, Universitatea Pedagogică „Ion Creangă”, Universitatea de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” etc. Se are în vedere ca mai apoi acestea să fie unite într-un grup comun studențesc.

Sigur că este vorba despre anumite facilități financiare în sfera utilizării telefoanelor mobile.

Există două tipuri de facilități:

I. Studenții care aderă la grupul dat plătesc câte 15 lei pe lună și primesc 3 numere de telefon active (cartele), iar plata pentru 1 minut de comunicare cu membrii grupului dat este de 18 bani. Studentul din grupul dat va folosi desigur un număr (cartelă) pentru sine, un altul îl poate preda părinților, iar pe cel de-al treilea, să zicem, unui prieten.

II. Studenții care aderă la grupul dat plătesc 57 de lei pe lună, iar timpul de comunicare cu membrii grupului este gratuit și nelimitat.

Di **Anatol Alexei**, președintele Comitetului sindical-studenți, ne-a informat că la UTM cele două grupuri de utilizatori se află deja în formare, numărul solicitanților crescând vertiginos.

È convenabil, deoarece un singur minut de convorbire telefonică în condiții obișnuite depășește prețul de 1 leu!

Autoarea prefaței apreciază: „Este mai mult o poezie trăită, „autobiografică”, fără pretenția de înalt și deosebit profesionalism, e un refugiu plăcut al gândului...”

În acest „refugiu plăcut al gândului” vă puteți retrage la rândul vostru și voi, iubitori ai poeziei, deschizând cartea „Design poetic”, care a înmănușat creațiile unor profesori, funcționari, studenți de la UTM: **Rita Proca, Daniela Dermenji, Veronica Popescu, Cristina Cozma, Nina Bejan, Constantin Plotnic, Aurelia Rău, Valentin Olaru, Nicolae Minciuță, Zinaida Stratan, Victor Cobzac.**

Volumul numără 160 de pagini și este editat la tipografia UTM cu un tiraj de 100 de exemplare, fiind susținut financiar de rectoratul UTM.

Ilie Botez – 70

Inventator Emerit al Republicii Moldova, Inventator de Elită al României, autor a cca 400 de lucrări științifice și a peste 60 de invenții, Laureat al mai multor expoziții naționale și internaționale.

S-a născut la 18 iulie 1937 în s. Cimișeni, jud. Lăpușna. A învățat la Școala Medie Tehnică de Mecanizare a Agriculturii din or. Tighina, pe care a absolvit-o cu mențiune. A urmat apoi Institutul Politehnic din Minsk, vestit în fosta URSS. După absolvire, începând cu 1967, tânărul inginer I. Botez este invitat la Institutul Politehnic din Chișinău, abia creat, unde-și începe cariera profesorală. În 1968 tânărul lector-asistent susține excelent examenele de admitere la doctorantura de pe lângă Școala Tehnică Superioară „N.Bauman” din Moscova, pe care a absolvit-o cu succes în 1973.

Înzestrat cu vaste cunoștințe tehnice, har pedagogic, dl Ilie Botez predă și astăzi cu succes la Universitatea Tehnică a Moldovei cursurile: „Reparația, Exploatarea și Cercetarea Mașinilor-Unelte”; „Sisteme Automatizate Flexibile și

Automatizarea Proceselor de Producție”

Dlui conduce și practicile **tehnologică, constructivă** (pe proiectare) și **de diplomă**.

Vasta activitate științifică a cercetătorului Ilie Botez în domeniul roboticii și asamblării automatizate și-a găsit reflectare în ultimii 5 ani într-o serie de monografii și manuale (practic, în fiecare an câte una).

Di Botez cultivă tinere generații demnitatea de neam, dragostea față de pământul natal și limbă.

La acest moment aniversar Vă urăm, domnule profesor **Ilie Botez**, multă sănătate, fericire, inspirație.

La mulți ani fericiți și toți doldora de rod!

Colegii de la Catedra „Mașini și Sisteme de Producție”

Lemnul în mâini bune devine... aur

La Facultatea de Cadastru, Geodezie și Construcții (FCGC) există o specialitate foarte „tânără” și foarte originală de felul său, pentru că e vorba de... lemn. Se numește „**Tehnologia prelucrării lemnului**”, anul acesta aici fiind lansată prima promoție. Tinerii ingineri, absolvenți deja, vor fi așteptați an de an cu nerăbdare la întreprinderi de producere a mobilierului, a diferitelor produse finite din lemn.

Meseria e specifică și în sensul că se lucrează și manual – arta cere și mâna caldă a maestrului. Uite ce se poate face dintr-o specie simplă de lemn, cum este pinul. O plăcere de laite (s-a cam uitat această denumire veche a patului „vârtos” țărănesc sau a băncii de cramă), masă... masivă, scaune solide cu aer... rustic, sătesc, adică strămoșesc. Dar se poate face din esență simplă de pin, numai dacă știi să aplici tehnologia origina-

Lemnul, se știe, e frate cu omul nostru. Toți ne folosim de mobilă, toți apelăm... la lemn, când ne duce gândul la o poartă meșteșugită pentru o gospodărie țărănească, la vreun han sau cramă sau mai știi unde...

Lemnul este o meserie, este o artă, este o știință. Specialitatea despre care vă relatăm este condusă chiar de decanul FCGC, dl **Victor Toporeț**, conf., dr. Obiectivul fotografic l-a surprins alături de absolventul **Ion Savcenca**, în „tovărășia” unor piese foarte originale cu denumirea „Mobilă de cramă” – lucrare executată în atelierele facultății, cu tehnica specifică, pe care decanul a reușit să o procure grație unor eforturi organizatorice susținute.

lă, prin care lemnul se aduce la o stare de „material vechi” – chiar așa se și numește – „învechirea lemnului”. Se obține un efect de specie exotice de lemn. Și avem ca rezultat un spațiu cald al cramei, unde se consumă un păhărel și se deschid inimile în comunicarea umană.

Am văzut diferite piese mai mici ca volum: dintr-o rădăcină de ulm – o sculptură a „Moșului” – alegoria bunătații fără margini a omului nostru, a înțelepciunii lui profunde. Avem, așadar, ingineri-tehnologi în industria lemnului – o nișă neimplinită până acum, cu așteptări de cadre, dar care cu ajutorul UTM se va umplea an de an tot mai energic cu asemenea meșteri-făurari de calificare inginerescă.

Responsabil de ediție – Marina Romanciuc

Editor – **Universitatea Tehnică a Moldovei.**

Materiale puteți expedia la redacție și prin poșta electronică pe adresa: mesager@adm.utm.md

Pregătirea materialelor:

Marina ROMANCIUC – corespondent, Dorian SARANCIUC – fotograf.

Design: Viorica OSTAȘ-TOFAN

Înregistrare la Ministerul Justiției al RM cu nr. 42 din 16.02.1998

Tiparul: Editura „PRAG-3”

Comanda: **1970**

Tiraj: 2200